MUZEUM HISTORII POLSKI

„Płomień pamięci"

Akcja społeczna dla uczczenia 100. rocznicy ustanowienia Grobu Nieznanego Żołnierza w Warszawie.

Opis projektu:

Grób Nieznanego Żołnierza to najbardziej uświęcona przestrzeń pamięci w naszym kraju. Miejsce, które od stulecia łączy w zadumie Polki i Polaków ponad wszelkimi doraźnymi podziałami.

Grób Nieznanego Żołnierza wpisuje nas w europejską i transatlantycką wspólnotę pamięci, która narodziła się po pierwszej wojnie światowej. Jednocześnie jego ustanowienie 2 listopada 1925 stanowiło kluczowy moment polityki pamięci dwudziestolecia międzywojennego, stanowiąc ważne narzędzie integracji społeczeństwa rozbitego i podzielonego po ponad stuleciu zaborów. Przez kolejne sto lat Grób obrastał kolejnymi znaczeniami, stając się modelowym przykładem demokratycznej kultury pamięci.

Warszawski Grób Nieznanego Żołnierza to potężny symbol, ale na terenie naszego kraju znajduje się wiele innych miejsc upamiętniających bohaterów, często również nieznanych z imienia. Inicjatywy te przybierają różne formy: pomnika, kapliczki, ustawienia krzyża, a nawet usypania kopca. Na bardzo wielu polskich cmentarzach znajdują się groby żołnierzy, którzy polegli w obronie Ojczyzny. Setna rocznica odsłonięcia Grobu Nieznanego Żołnierza to okazja, by przypomnieć także te miejsca.

Ponieważ data ta zbiega się z tak ważnym dla nas czasem nawiedzania cmentarzy i wspominania bliskich zmarłych, naturalne jest splecenie obchodów z tym uświęconym tradycją rytuałem. Dzięki kampanii społecznej zaprosimy Polki i Polaków z całego kraju do celebrowania lokalnej pamięci o bohaterach we wspólnocie z głównymi, stołecznymi obchodami.

Naturalnym symbolem szacunku i przywiązania jest dla nas znicz. W tej właśnie postaci płomień pamięci rozpali się 2 listopada w całej Polsce. Uroczystości znajdą swoją kulminację w godzinach wieczornych przed Grobem Nieznanego Żołnierza, gdzie będziemy celebrować pamięć wśród morza zniczy przynoszonych przez warszawiaków i gości z innych stron kraju.

Żeby zwrócić uwagę na tę ważną rocznice znicze stawiane na grobach bohaterów i pod Grobem Nieznanego Żołnierza ozdobione będą biało-czerwoną wstążką zaplecioną w charakterystyczną formę serca (załącznik nr 1). W ten sposób nawet osoby, do których nie

MUZEUM HISTORII POLSKI

Propozycje zadań dla szkół biorących udział w projekcie:

1. **„Śladami lokalnych bohaterów" – poszukiwania na cmentarzach**
    - odnalezienie i opisanie grobów osób, które walczyły lub oddały życie za Ojczyznę,
    - wykonanie zdjęcia, spisanie inskrypcji, krótkiej notatki biograficznej (jeśli to możliwe).
2. **Zapalenie symbolicznego znicza**
    - przygotowanie własnoręcznie ozdobionego znicza (np. biało-czerwone elementy),
    - zapalenie go na odnalezionym grobie.
3. **Lekcja historii „Kim był Nieznany Żołnierz?"**
    - zajęcia o historii Grobu Nieznanego Żołnierza i jego symbolice,
    - dyskusja: dlaczego pamiętamy o tych, którzy oddali życie za Ojczyznę.
4. **Konkurs plastyczny „Znicz dla Bohatera"**
    - projekt plastyczny lub przestrzenny znicza, wieńca lub symbolu pamięci.

Proponowane harmonogramy projektu:

I wersja – długofalowa – z możliwością kontynuacji w kolejnych latach

1. 15 października lub 3 listopada – ogłoszenie projektu
2. 15 października – 28 lutego – czas trwania projektu
3. 1-31 marca – termin nadsyłania sprawozdań
4. Październik 2026 – przedstawienie mapy pamięci z akcją „Zapal znicz bohaterowi"

II wersja – krótsza, akcyjna

1. 15 października – ogłoszenie akcji
2. 15 października – 20 listopada – czas trwania projektu
3. 15 grudnia – termin nadsyłania sprawozdań

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Marcin Napiórkowski
Data: 2025.09.11 15:39:32 CEST

Załącznik nr 1

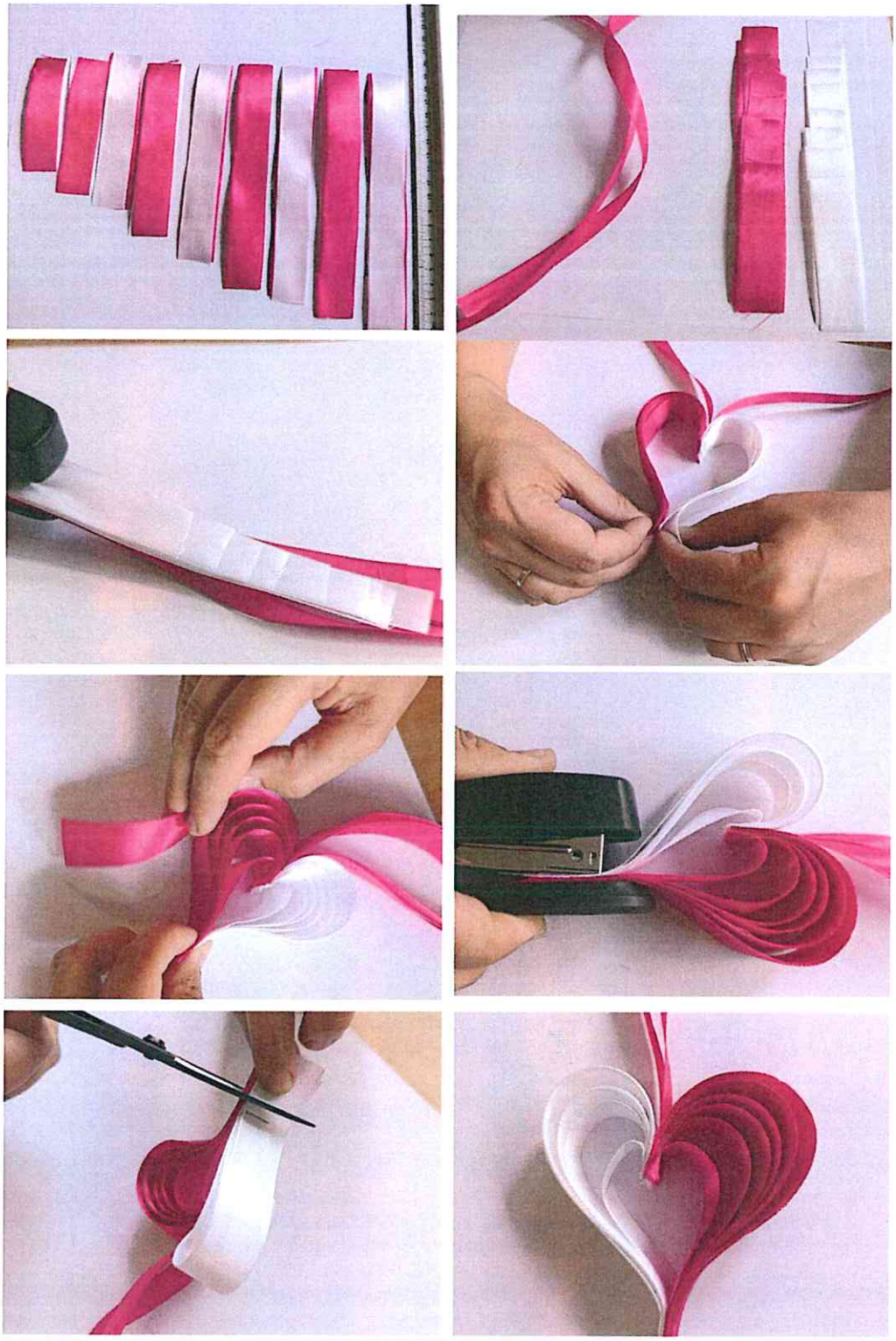

MUZEUM HISTORII POLSKI

Załącznik nr 2

Proponowana formatka do sprawozdania z projektu

1. Dane miejsca

- Nazwa cmentarza / miejscowości.
- Dokładna lokalizacja grobu (np. sektor, rząd, numer – jeśli znane).

2. Informacje o bohaterze

- Imię i nazwisko (jeśli widnieje na nagrobku).
- Stopień wojskowy / funkcja (jeśli podana).
- Data urodzenia i śmierci (jeśli znane).
- Krótka notatka o bohaterze (na podstawie inskrypcji lub dodatkowych źródeł).

3. Dokumentacja

- Zdjęcie grobu (wklejone lub załączone osobno).
- Opis wyglądu grobu (np. symbol orła, krzyż, inskrypcja, kwiaty, znicze)

4. Nasze działanie

- Data zapalenia znicza.
- Jak przygotowaliśmy znicz / wieniec.

5. Refleksja

- Co nas najbardziej poruszyło podczas poszukiwań?
  .....
- Dlaczego pamięć o tym bohaterze jest ważna?
  .....
- Czego się nauczyliśmy?